



REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Številka: 700-01/14-5/ EPA 2084-VI
Ljubljana, 17. 9. 2014

Državni svet Republike Slovenije je na 21. seji 17. 9. 2014, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04, 68/06 in 47/2013), sprejel naslednje

M N E N J E

k Letnemu poročilu o učinkovitosti in uspešnosti sodišč 2013

Državni svet **se je seznanil** s skupnim poročilom.

Predlagatelj je predstavil vsebinske in statistične podatke o delovanju sodišč v preteklem letu. Letno poročilo v predlagani obliki je zadnje, saj je 2013 začela veljati novela Zakona o sodiščih, ki pristojnosti priprave letnega poročila s Sodnega sveta prenaša na Vrhovno sodišče RS. Sodni svet izpostavlja pomen svojega dela in meni, da bi bilo treba položaj Sodnega sveta urediti v posebnem matičnem zakonu, v katerem bi bile opredeljene naloge in pristojnosti Sodnega sveta.

2013 so sodišča v reševanje prejela 1.138.883 zadev in jih rešila 1.169.440. Pripad zadev na sodišča se manjša, sodišča so pri tem rešila za 5,3 % več zadev kot leto prej in so znižala število nerešenih zadev za 8,73 %. Predlagatelj je posebej izpostavil, da so se skrajšali roki za pomembnejše zadeve in da se ohranja hiter čas reševanja vseh zadev. Izjema od tega trenda so področja delovnih sporov, insolvenčnih zadev in izvršilnih zadev, problem ostajajo tudi izvršbe, kjer je tudi največ nerešenih zadev.

Pozitivni rezultati na sodiščih so bili doseženi ob zmanjševanju števila sodnikov, kar je v skladu z načrti Sodnega sveta. Trenutno je zaposlenih 968 sodnikov (največje število je bilo 2007), število sodnega osebja je manjše kot 2011, v primerjavi z letom 2012 pa se je malo povečalo. Predlagatelj je opozoril, da se mora ob manjšanju števila sodnikov povečati število strokovnega sodnega osebja, saj strokovno osebje opravi administrativno delo in razbremeni sodnike.

Sodišča imajo še vedno težave s financami, saj je proračun, namenjen sodiščem, vsako leto manjši. Predlagatelj je še posebej izpostavil nedorečene zakonodajne rešitve z nepredvidenimi finančnimi posledicami, ki vplivajo na proračune sodišč.

Takšen je bil primer insolvenčne zakonodaje oziroma osebnih stečajev, ko so bile finančne posledice, izračunane na Ministrstvu za pravosodju, močno podcenjene.

* * *

Vsebina in način priprave letnega poročila je določena s prehodno določbo 44. člena Zakona o sodiščih – K. Zaradi enotne priprave letnih poročil je mogoče enostavno primerjati rezultate iz posameznih let, kar Državni svet izpostavlja kot kakovost poročila.

Državni svet podpira Sodni svet pri prizadevanjih, da pristojnost priprave letnih poročil ostane Sodnemu svetu. Državni svet meni, da se s prenosom priprave letnega poročila s Sodnega sveta na Vrhovno sodišče prenaša na sodišče administrativno delo, kar je v nasprotju s priporočili, da je treba sodišča razbremeniti vseh administrativnih opravil in naj se ta ukvarjajo predvsem z odločanja v sodnih postopkih.

Državni svet podpira usmeritve Sodnega sveta glede ukrepov za učinkovito delo sodišč v prihodnje, priporočila se ponavljajo že iz poročila 2012. Uspešno delo sodišč je mogoče le, če bodo pripravljene strateške usmeritve razvoja sodstva, rešena mora biti prostorska problematika sodišč in njihove opreme in varnosti, optimizirana mora biti mreža sodišč po državi, prenoviti je treba poslovne procese znotraj sodišč, urediti kadrovsko problematiko in določene probleme rešiti na zakonodajno pravnem področju, pripraviti je treba tudi ustrezno ocenjevanje dela sodnikov in še nekaj drugih postopkov, med drugim tudi ustrezno delo drugih udeležencev v postopkih.

Državni svet poziva Ministrstvo za pravosodje, da pospeši in intenzivira priprave dolgoročne strategije za delovanje celotnega sodnega sistema, ki bo ogrodje delovanja za daljše obdobje. V projekt morajo biti vključeni vsi deležniki (uporabniki in izvajalci), Sodni svet, sodišča na vseh ravneh in strokovnjaki.

Državni svet v zvezi z mrežo sodišč opozarja, da mora biti racionalna, vendar mora hkrati omogočiti dostop državljanom do sodišč, ne glede na njihov socialni status. Pri reformiranju mreže je treba opraviti temeljito strokovno razpravo, ki bo podlaga za pripravo predlogov za racionalizacijo sodne mreže.

Državni svet podpira prizadevanja Sodnega sveta za enakomerno obremenjenost sodnikov, saj to zagotavlja kakovostno in pravočasno odločanje v sodnih postopkih. Kakovost odločanja je pogojena tudi z najboljšimi strokovnjaki na mestih sodnikov, pri čemer je velika ovira nedelujoč sistem zaposlovanja pripravnikov, iz katerega bi bilo mogoče opravljati nabor bodočih sodnikov. Sodišča bodo svojo nalogo, to je učinkovito sojenje brez nepotrebne odlašanja, lahko opravljala samo, če bodo izpolnjeni nekateri pogoji: zadostno število sodnega podpornega osebja, učinkoviti poslovni procesi ter izenačevanje obremenjenosti sodišč. Tako sodniki kot sodno osebje se bodo morali tudi dodatno izobraževati.

Državni svet tudi opozarja, da je treba zagotavljati zadostna finančna sredstva za delovanje sodišč in da je nesprejemljivo, da je treba vsako leto v poročilih Sodnega sveta in sodišč izpostavljati nerešeno finančno stanje sodne veje oblasti. V zvezi z zagotavljanjem financ se Državni svet pridružuje opozorilom, da mora biti

zakonodaja, ki ima finančne posledice, kot je bila npr. insolvenčna zakonodaja, skrbno pretehtana in ne sme še poslabšati finančnega stanja sodišč ali celo ogroziti izvajanja drugih programov na sodiščih (mediacije, brezplačna pravna pomoč, ...). Pri tem se postavi tudi vprašanje, ali različni stroški, vključno z brezplačno pravno pomočjo, sploh sodijo v proračun sodišč, ali bi bilo treba te postavke kriti prek drugih proračunskih postavk.

Državni svet se je seznanil z letnim poročilom in ga podpira, prav tako podpira delo sodišč in pozdravlja izboljšanje rezultatov v zadnjem letu.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Rajko Fajt.

Mitja Bervar
predsednik